

**Prejav predsedníčky Európskeho parlamentu Roberty Metsolovej na zasadnutí
Európskej rady
V Bruseli 17. októbra 2024**

Dobré ráno!

Prvé zasadnutie Európskej rady, na ktorom som sa zúčastnila ako predsedníčka Európskeho parlamentu, sa konalo 24. februára 2022. Do tej chvíle sme samých seba upokojovali myšlienkou, že hranice vyznačené na mape predsa vojská nikdy viac neprekročia. Ruská invázia na Ukrajinu v ten neslávne známy deň všetko zmenila. Dnes vieme, že existujú pomyselné hranice, ktoré zasa nemôže prekročiť Európa. Práve teraz, keď na naše spoločnosti neprestajne dolieha únava z vojny a kremľská propaganda a dezinformácie, to musíme neustále pripomínať. Napriek tomu všetkému majú Európania jasno v tom, prečo treba stáť na strane Ukrajiny. Odhodlanie Európy nepoľavuje a nepoľaví ani v budúcnosti.

Agresia na Ukrajine trvá už takmer 1 000 dní. Agresia, o ktorú Ukrajinci nestáli, ale ktorej sa vzopreli neuveriteľne statočne. Priveľa ľudí bolo zabitých. Priveľká časť kritickej infraštruktúry Ukrajiny sa stala terčom útokov a leží v troskách. Priveľa detí sa nemôže vrátiť domov. Priveľa synov a dcér sa pripravuje na ďalšiu zimu na fronte.

Budeme a musíme aj naďalej stáť pri Ukrajine – a rovnako sa musíme väčšmi usilovať o mier. Mier, ktorý je založený na slobode, zakotvený v dôstojnosti a opiera sa o spravodlivosť. Mier, ktorý nie je kapituláciou. Mier, ktorý chráni naše hodnoty. Nič viac a nič menej – takto má vyzerat' skutočný mier.

Keď teda hovoríme o budúcnosti Ukrajiny a ukončení tejto hroznej vojny, musíme sa vyjadriť jasne: to môže dosiahnuť len silná a suverénna Ukrajina. To je dôvod, prečo presvedčenie Európskeho parlamentu neochabuje, preto zdôrazňujeme a ďalej budeme zdôrazňovať: o Ukrajine len s Ukrajinou. Preto tiež naďalej podporujeme európske smerovanie Moldavska, západného Balkánu a Gruzínska a jednoznačne a v prípade potreby aj prostredníctvom sankcií odsudzujeme ustavičné pokusy Ruska o destabilizáciu tohto regiónu.

Keď teda prezident Zelenskyj hovorí o tom, čo treba nato, aby sa jeho ľud dokázal ďalej brániť, o medzerách v našich sankciách, ktoré treba ešte odstrániť, o finančnej, logistickej, vojenskej a humanitárnej podpore potrebnej na obnovu obcí a miest na Ukrajine, musíme počúvať. Európsky parlament to chápe.

Preto sme na začiatku tohto volebného obdobia ako prvé prijali uznesenie, v ktorom sme opätovne potvrdili svoju podporu. Výbor pre obchod pred tromi dňami odhlasoval podporu Ukrajine v podobe mimoriadneho úveru v rámci makrofinančnej pomoci vo výške až 35 miliárd EUR. Na budúci týždeň sa na plenárnej schôdzi uskutoční záverečné hlasovanie. Z politického a technického hľadiska môžeme s hrdosťou povedať, že sme odvedli dobrú prácu. A odvedli sme ju rýchlo.

Pre Európsky parlament aj pre mňa samu bolo dôležité zdôrazniť tu dnes naliehavosť, s akou sme viedli rokovania a prijímali rozhodnutia, a pripomenúť, aké dôležité je hľadať riešenia bez toho, aby sme ohrozili naše hodnoty.

To isté možno povedať aj v súvislosti s našimi rokovaniami o Blízkom východe.

Minulý týždeň sme si v Štrasburgu pripomenuli prvé výročie teroristických útokov Hamasu v Izraeli zo 7. októbra. To, čo sa v ten deň udialo, nemožno ničím ospravedlniť. O rok neskôr sú rany stále hlboké a primálo rukojemníkov sa mohlo vrátiť domov k svojim blízkym.

Útoky zo 7. októbra rozpútali kolobeh vojny, smrti a pustošenia, v dôsledku ktorých v Gaze zahynuli tisíce ľudí. Priveľa detí nikdy nevyrastie. Priveľa ich dnes vie, čo je to vojna.

Je to príšerná humanitárna katastrofa a my sa musíme väčšmi snažiť zmierniť utrpenie obetí, inak nám hrozí, že prídeme o ďalšiu generáciu.

Situáciu ešte zhoršuje rušivé a destabilizačné úsilie Iránu – režimu, ktorý už celé roky vyvoláva v regióne spory.

Vzhľadom na nedávnu eskaláciu situácie v Libanone, do ktorej sú teraz zapojené aj dočasné ozbrojené sily OSN v Libanone, je dnes dôležitejšie ako kedykoľvek predtým urýchlene nájsť udržateľné riešenie.

Európa pri tom zohráva istú úlohu a my ju musíme splniť uspokojivo.

Pozícia Európskeho parlamentu je jasná. Naďalej budeme neochvejne požadovať prepustenie zvyšných rukojemníkov. Naďalej budeme rozhodne vyzývať na prímerie. Naďalej sa budeme aktívne usilovať o deeskaláciu. A naďalej budeme odhodlane pracovať na tom, aby v tomto regióne zavládol skutočný, dôstojný, udržateľný a dlhodobý mier. Mier založený na dvoch štátoch, čím Palestína získa skutočné perspektívy a Izrael bezpečnosť.

V časoch, ako sú tieto, to totiž nie je len o vyzývaní na zmierenie – dôležité je prijať skutočné, konkrétne kroky v záujme deeskalácie. To isté platí aj v prípade Sudánu. Sudán sa v súčasnosti zmieta v najväčšej kríze vysídľovania na svete: hladomor sa v krajine šíri závratnou rýchlosťou. Mier v Sudáne možno dosiahnuť konštruktívnym dialógom: len vďaka nemu máme šancu dosiahnuť udržateľné prímerie.

Nemôžeme ignorovať reťazové reakcie, ktoré vyvoláva nestabilita. To, čo sa deje vo východnej Európe, na Blízkom východe, v severnej Afrike či kdekoľvek inde v blízkosti našich hraníc, nie je len miestnym problémom, ale ovplyvňuje celú Európu. Tento vplyv sa najzreteľnejšie prejavuje v oblasti migrácie.

Musíme urobiť viac, ako len uplatňovať rýchle riešenia. Ide o európsky problém, ktorý si vyžaduje európsky prístup. Žiadny členský štát nesmie mať pocit, že na riešenie týchto problémov zostal celkom sám.

Pakt EÚ o migrácii a azyle, ktorý sme prijali začiatkom roka po desiatich rokoch patovej politickej situácie, ponúka východisko. Nebude však fungovať, ak budeme v ťažkých chvíľach naštrbovať to, čo sme spoločne vybudovali. Ak nepovolíme jeho vykonávanie.

Preto je dôležité, aby sme sa aktívnejšie usilovali pakt urýchlene implementovať. To je odpoveď, ktorú môžeme poskytnúť našim spoločenstvám, ktoré sa ocitajú pod tlakom.

Ráamec, ktorý sme schválili spoločne a ktorý chráni naše hranice, ale je tiež spravodlivý voči tým, ktorí majú nárok na ochranu, a pevný voči tým, ktorí nárok na ochranu nemajú a musia sa rýchlo a bezpečne vrátiť, ktorý – a to je najdôležitejšie – je tvrdý voči sieťam obchodníkov

s ľuďmi aj voči nepriateľským štátom ako Rusko či Bielorusko, ktoré sa uchylujú k hybridným hrozbám, prenasledujú zraniteľných a zneužívajú migráciu ako zbraň.

Povaha týchto hybridných hrozieb nás núti myslieť nekonvenčne. Musíme reagovať na konanie tých, čo zneužívajú systémy, ktoré sme vybudovali s cieľom zlepšovať ľudské životy, práve proti životom, ktoré majú chrániť. A môžeme tak urobiť v súlade s našimi hodnotami a právnymi rámcami.

Preto tiež musíme aktívnejšie vracať neúspešných žiadateľov o azyl, ktorí môžu byť bezpečne a rýchlo vrátení do vlasti. Tak budeme môcť vyčleniť zdroje na tých, ktorí to naozaj potrebujú. Tak budeme môcť zmierniť spoločenský a politický tlak, ktorému všetci čelíme.

Európsky parlament je pripravený urobiť všetko pre to, aby vám pri tom pomohol. Musíme dať šancu paktu EÚ o migrácii – vykonať ho, a prípadne aj doplniť, ak bude treba. Parlament považuje list predsedníčky von der Leyenovej za dobrý začiatok našich rokovaní. Vieme tiež, že Komisia môže predložiť ďalšie návrhy, a sme ochotní a pripravení prispieť svojim dielom.

Kľúčom je v tomto prípade spolupráca. Skutočným riešením je európske riešenie – obsiahle, komplexné a udržateľné. Pretože len koordinovaným európskym prístupom môžeme zabezpečiť integritu schengenského priestoru.

Som presvedčená, že tieto otázky budú najdôležitejším aspektom pri hodnotení nových dizignovaných komisárov Európskym parlamentom. Prípravy naň sú v plnom prúde a prvé vypočutia sa budú konať 4. novembra.

Parlament si svoju úlohu splní. K tomuto procesu budeme pristupovať mimoriadne zodpovedne a ja dúfam, že sa nám podarí schváliť nové kolégium, ktoré sa bude môcť ujať svojej práce začiatkom decembra.

Ďakujem.